

NOVICE

LETO II. STEV. 22
Izdaja okrajni odbor SZDL
Kočevje
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik Jože Košir
List izhaja vsako soboto
Cena 10 din

GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

V KOČEVJU, DNE 25. MAJA 1957

Ob 25. maju Dnevu mladosti

Še veliko srečnih in uspešnih let

Predsednik Federativne ljudske republike Jugoslavije maršal Josip Broz-Tito, slavi 25. maja 65-letnico rojstva. 25. maj je praznik nas vseh, mladih in starih — vseh delovnih ljudi Jugoslavije. Ime Tito je pojem svobode, napredka in ustvarjalnega dela, pomeni novo Jugoslavijo, porojeno v krvi in mukah osvobodilne vojne. Ime Tito je simbol svobode v deželah, kjer še ječe pod tujevo peto. Tito, legendarni junak in borec za pravice zatiranih, je znan po vsem svetu. Tovariš Tito je v življenju mnogo pretrpel. Iz rojstnega Kumrova v Hrvaškem Zagorju, kjer je preživel otroška leta, ga je vodila pot po Evropi, Povsod, kjer koli je deloval, se je boril za pravice delovnega človeka. Preganjali so ga, zapirali v ječe, on pa ni klonil na svoji poti. Jugoslavija je po osvoboditvi napredovala na vseh področjih in se uvršča iz zacstale v napredno in-

dustrijsko državo. Pri tem ima velike zasluge naš prvi državljani — maršal Tito. Tovariš Tito je velik pobudnik za mir med narodi. Njegov glas je upoštevan tudi pri tistih, ki niso prijateljsko razpoloženi do naše družbene ureditve. Po zaslugi

diteļu in učitelju maršalu Titu. 25. maja — na rojstni dan tov. Tita bodo nosilci štafet prispeli v Beograd ter našemu predsedniku izročili pozdrave in čestitke v imenu vseh narodov Jugoslavije, ki Tita spoštujejo in ga ljubijo. »Na mnoga leta!« kličejo dragemu Maršalu tudi prebivalci partizanske Kočevske. Želimo, da bi kot doslej tudi v bodoče uspešno in v miru vodil našo državo v teh razburkanih časih atomske dobe. Tov. Tito! Vso srečo, zdravje in dolgo življenje pri Vašem odgovornem delu, za srečo in radost narodov Jugoslavije!

Predsednik Tito

Tov. Tita ima Jugoslavijo prijateljske vezi s številnimi narodi sveta. Mladinske štafete so te dni pretekle stotine kilometrov po vsej Jugoslaviji, ko so nesle pozdrave, čestitke in najboljše želje za dolgo življenje našemu dragemu vo-

Sodražica za Dan mladosti

Strelska družina v Sodražici je priredila 18. maja v počastitev Dneva mladosti tekmovanje zračno puško. Tekmovanje je bilo dobro organizirano, sodelovalo pa je 40 mladincev. Najboljše rezultate je dosegel Ivan Gorše s 73 krogi od 100 možnih. Drugi je bil Franc Košir — dosegel je 69 krogov in tretji Franc Košmrlj, ki je dosegel 67 krogov od 100 možnih. 19. maja je TVD Partizan Sodražica priredil kolesarsko tekmovanje. Določeni so bili dve najmlajši mladinci. Start je bil pred domom Partizana. Od tu je šla proga po cesti preko Zimarič in Globela do Sodražice. Proga je bi-

KONFERENCA LMS V DOBREPOLJU

V Dobropolju bo 25. maja dopoldne občinska konferenca LMS. Na konferenco je povabljeni vsa mladina iz te občine. Po konferenci bo skupno kosilo za vse udeležence, nato pa bodo v kino dvorani vrteli film o tovarišu Titu, brezplačno za mladino. Po filmski predstavi bo telovadni nastop Partizana.

V LAŠCAH DAN MLADOSTI

Tudi v Velikih Laščah bo mladina lepo proslavila Dan mladosti. 25. maja bo telovadni nastop Partizana. Tega dne bodo videli mladinci več krajših filmov o življenju odreda JLA v Egiptu. V popoldanskih urah se bo mladina zbrala v Rovtahn in na Turjaku, kjer bodo skupno z borci NOB obujali spomine na slavne dni osvobodilne vojne.

Kučeno pomlad

Maš komentar

Razumeti vlogo potrošniških svetov

V zvezi z bližnjim Kongresom delavskih svetov postaja vloga potrošniških svetov kot oblika družbene kontrole v trgovini vedno bolj aktualna. Ta vloga postaja v toliko pomembnejša, ker danes postavljamo v ospredje dvig življenjskega standarda in trgovina lahko pri tem odigra pomembno vlogo. Zaradi tega je treba poudariti željo, da bi potrošniški sveti dobili konkretno organizacijsko obliko in bolj določeno vsebino, da bi lahko vplivali na razvoj in poslovanje trgovine na drobno. Ker so potrošniški sveti predvsem organi družbene kontrole in ne organi družbenega upravljanja, bi bilo nujno, da se potrošniški sveti ustanovijo pri trgovinah in prodajalnih trgovskih podjetjih ter da v potrošniške svete pridejo ljudje, ki kupujejo v teh trgovinah, saj so oni neposredno zainteresirani za dobro poslovanje prodajalca.

Če izhajamo iz tega gledišča, ki se sedaj smatra za najprimernejše, se hkrati postavlja vprašanje vplivnih teles, to je ustanov, organizacij in državljanov, ki bi naj volili potrošniške svete. Praksa je pokazala, da imenovanje potrošniških svetov s strani ljudskih odborov ni dalo učinkovitih rezultatov, saj bi morali v te svete v prvi vrsti priti potrošniki s področja, na katerem se trgovina nahaja. Zaradi tega obstaja predlog, naj bi potrošniške svete volili registrirani potrošniki, to je tisti, ki stalno kupujejo v neki trgovini in sodelujejo pri dobičku ter kupujejo blago na mesečni kredit. Razen teh svetov naj bi bili tudi sveti potrošnikov pri trgovinskih podjetjih na drobno, v te svete pa naj bi prišli predstavniki svetov potrošnikov pri trgovinah.

Vzporedno s tem bi bilo treba odrediti tudi delokrog dela sveta potrošnikov. Doslej so se zaradi nejasnih odnosov ti sveti vtikali tudi v neposredno poslovanje prodajalca ali podjetja, zahtevali znižanje cen in se lastili kompetence organov delavskega upravljanja ali direktorja. Hkrati so tudi sami predpisali v potrošniških svetih nudili nekatere normativne funkcije, ki so vplivale, da so se sveti pretvarjali v organe družbene kontrole v organe upravljanja. Čim se bodo potrošniški sveti osvobodili teh funkcij, kot so na primer dajanje soglasnosti pri uporabi fondov gospodarske organizacije, uporaba investicijskih kreditov, sprejemanje pravil gospodarske organizacije itd., bo možna tudi večja afirmacija potrošniških svetov kot organov družbene kontrole. To je pa v naših pogojih nujno, če hočemo, da bo trgovina z uspehom ustvarila nalogo, ki stoji pred njo — to je predvsem boljša, hitrejša in cenejša preskrba.

PRED I. KONGRESOM DELAVSKIH SVETOV

Delegati našega okraja

Na okrajnih konferencah v dneh 6., 12., 13. in 15. maja so izvolili delegate za kongres delavskih svetov v Beogradu. Izvoljeni so bili naslednji tovariši:

Boris Milkoš bo zastopal gradbeništvo okraja Kočevje. Zaposlen je pri SGP »Zidar« Kočevje. Rajko Jenko bo na kongresu zastopal rudarstvo v našem okraju. Zaposlen je na Rudniku Kočevje. Vinko Kersnič bo zastopal industrijsko panogo našega okraja. Zaposlen je v Lesno industrijskem podjetju Ribnica. Janez Lesar bo zastopal na kongresu obrtništvo okraja Kočevje. Zaposlen je v obratu Pletilstvo žičnih tkanin Sodražica. Slavko Hočevar bo zastopal promet, gostinstvo in trgovino kočevskega okraja. V službi je pri podjetju »Avto« Kočevje. Franc Debeljak bo zastopal kmetijstvo in gozdarstvo. Zaposlen je na KGP — Gozdna uprava, Mozelj. Sedmi delegat je Franc Virant, ki bo zastopal kmetijstvo, uslužben pa je

pri KGP — Kmetijsko posestvo Cvišlerji. Delegatom želimo, da bi kar najbolje zastopali naša podjetja na zgodovinskem kongresu delavskih svetov in potem zaključke iz kongresa prenesli na delovne kolektive.

NEKAJ O DELU »GRADBENIKA« RIBNICA

Gradbeno podjetje »Gradbenik« v Ribnici je sicer mlado podjetje, vendar pa že zaposluje 110 delavcev in uslužbencev. To podjetje je vsa dosedanja osnovna sredstva od ustanovitve dalje nabavilo izključno iz lastnih sredstev in sicer: iz sklada za prosto razpolaganje 3 milij. din, od dela plač in dobička pa 7 milij. din. Podjetje vrši v glavnem dela na določenih stanovanjskih in industrijskih kapitalnih objektih in to predvsem v ribniški dolini. V tekočem letu bo podjetje nadaljevalo z gradnjo vodovoda, stanovanjskih hiš, šol in drugih komunalnih objektov.

Gradbeništvo v težavah

Da se je stanje v gradbeništvu leta 1956 v primerjavi z razmerami v prejšnjih letih temeljito spremenilo, je znano. Nekatere bistvene stvari so vplivale, da se je ta panoga naše gospodarske dejavnosti, ki do lanskega leta ni bistveno čutila ekonomskega pritiska in je vela kot ena »najbogatejših«, znašla v precej težavnem položaju. Vzrok za to so bili: zmanjšanje investicij v primerjavi s prejšnjimi leti, pazen začetek gradbene sezone, uvedba obveznih licencij in neizkušenost gradbenih podjetij pri tem, nadalje dajanje, problem delovne sile, mehanizacija, plačni sistem, kadri itd.

Vrednost gradbenih del v našem okraju je lansko leto padla v primerjavi z letom 1955 za ca. 20 odst. Važen vzrok je v tem, da so na več objektih ustavili gradbena dela, ker investitorji niso imeli na razpolago finančnih sredstev, ker so gradbeno dejavnost pocenili za ca. 15 odst. Delni vzrok za padeč moralo pripisati tudi temu, da je bil družbeni plan prepozno sprejet, pa se zato niso koristili skladi za zidanje stanovanjskih hiš in niso se izkoriščale druge možnosti, ki so bile tudi omejene. Družbeni plan okraja za leto 1957 ima v načrtu povečanje gradbenih del za 19,6 odst. Plan je sestavljen na osnovi

MLADINA LOŠKEGA POTOKA

Tudi v Loškem potoku se pripravila mladina na Dan mladosti — 25. maj. Tega dne bo telovadni nastop Partizana. Tekmovali bodo mladinski aktivni iz cele občine. Popoldne bodo mladinci iz Drage in Loškega potoka teknovali v odbojki. 26. maja bodo šli mladinci na izlet v Županovo jamo.

KAJ BODO GRADILI LETOS V SODRAŽICI

Na področju občine Sodražica imajo letos v načrtu dograditev doma na Travnji gori in gradnjo trgovskega doma na Gor. Nadalje imajo v načrtu rekonstrukcijo in premostitev objekta eteričnih olj ter dograditev šole v Sodražici. Letos bodo nadaljevali z regulacijo Bistrice — za to je odobrenih 9 milij. din. Uredili bodo tudi kanalizacijo. V načrtu je tudi premostitev ceste, ki pelje skozi Sodražico. Privatniki bodo zgradili šest stanovanjskih in osem gospodarskih poslopj.

DOBREPOLJE

Tudi v dobropoljski občini imajo letos v načrtu več gradenj. Najvažnejša bo gradnja nove ceste Struge—Mala gora, adaptacija dvorane Doma počitka v Ponikvah. V podjetju »Stolarna« nameravajo izvršiti rekonstrukcijo. Privatniki pa bodo zgradili pet stanovanjskih hiš ter osem gospodarskih poslopj. Gradnja bo torej precej razgibana.

Za tale naše razgovor je bilo le malo časa na razpolago. Tov. profesor Herman Kotar, ravnatelj višje gimnazije v Kočevju je bil precej zaposlen. Zaključni izpiti gimnazijev, bližnja matura — vse to in druga tekoča dela odmerjajo tov. ravnatelju dragocen čas. Vendar je bil kljub temu tako ljubezniv, da nam je postregel z nekaterimi podatki, za kar se mu v imenu bralcev lepo zahvaljujemo. Tov. ravnatelj je dejal:

»Četrtošolci in osmošolci so zaključili s poukom 20. maja. S poukom so končali zato prej, da bodo imeli več časa za pripravo na matura. Četrty razred gimnazije je obiskovalo 61 dijakov in dijakinj. Razred je izdelalo 51 dijakov in dijakinj, devet jih bo delalo popravne izpite, eden pa bo moral ponavljati. Osmi razred gimnazije je obiskovalo 46 dijakov in dijakinj. Od teh je napravilo razred 38 dijakov, osem pa jih ima popravne izpite. Če pogledamo nazaj, so letošnji učni uspehi četrtošolcev in osmošolcev boljši kot prejšnja leta.

Prof. Herman Kotar

PO SVETU

V zadnjih dneh so nekateri dogodki vzbudili mnogo zanimanja v svetovnem tisku in javnosti. Med najpomembnejše pa spada obisk poveljnika sil Atlantskega pakta nemški prestolnici. Do obiska je prišlo nepričakovano in niti v Bonnu niso pričakovali generala Nordstada tako hitro. Vzrok za obisk so gotovo dogajanja zadnjih tednov, v prvi vrsti verjetno ameriški načrt o uvedbi letalske kontrole v Evropi kot del sporazuma o zmanjšanju sedanjih oboroženih sil velikih dežel.

Dogodki v Londnu, kjer so se veliki vsaj malo približali v prapušča. Na ulicah mesta Alžira patruljira dan in noč 15.000 francoskih padalcev, elitnih vojakov, ki se od časa do časa znašajo nad muslimanskim prebivalstvom mesta s strašnim terorjem. Pred nekaj dnevi so ob takem maščevanju kar na cestah in ulicah pobili 35 Alžircov.

Amerika bo po sklepu z dne 14. V. 1957 nadaljevala s pošiljanjem vojaške pomoči naši državi. Pošiljanje so ustavili v oktobru lanskega leta. O dobavah je bil dosežen sporazum že prej.

šlanju razorožitve nikakor ne gre do v račun Zahodni Nemčiji, saj je Adenauer pred kratkim rekel, naj demilitarizirajo Vzhodno, Zahodno Nemčijo pa naj oborožijo z atomskimi orožjem. Nemci prav te dni pripravljajo tudi odgovor na sedem mesecev staro sovjetsko noto. V odgovoru pravijo, da se bo mogoče o razorožitvi razgovarjati šele takrat, kadar bo Sovjetska zveza popustila v vprašanju združitve Nemčije.

Francija je edina dežela, ki svojim ladjam še vedno ni dovolila plovbe po Sueškem prekopu, tako da plovejo ladje okrog Afrike ob splošnem smehu francoskih pomorskih konkurentov, ki jih je dovolj, da lahko uničijo francoske pomorske družbe.

Posebno zgodovinsko epoko je zaključil obisk francoskega predsednika republike v Vatikanu. Himna buržuazne revolucije — marseljeva — je bila prvič odigrana v katoliški trdnjavi, odkar je ta revolucija odzvela Cerkev oblast, šole, premoženje in na koncu še razbila papeško državo in prisilila papeža na dolgoletno »vaticansko suženjstvo«. Obisk nedvomno predstavlja javno manifestacijo združitve skupnih koristi buržuazije in Cerkve.

Sovjeti so spet v politični ofenzivi. Vorosilov je te dni ponovno obiskal nekatere azijske dežele, Bulganin pa je najprej izjavil, da bo mednarodna napetost popustila in terjal, da se veliki zpet sestanejo, da rešijo sporna vprašanja, ki delijo njihove dežele in s tem svet, zatem pa je poslal pismo francoskemu predsedniku vlade, v katerem mu sporoča, da med obema deželama ni bistvenih razlik v glediščih in nagovarja Francoze za politiko razorožitve in obnem opozarja na nevarnost, ki jo predstavlja za vso Evropo ponovno oborožena Nemčija.

V Alžiru francoski teror ne popušča. Na ulicah mesta Alžira patruljira dan in noč 15.000 francoskih padalcev, elitnih vojakov, ki se od časa do časa znašajo nad muslimanskim prebivalstvom mesta s strašnim terorjem. Pred nekaj dnevi so ob takem maščevanju kar na cestah in ulicah pobili 35 Alžircov.

Amerika bo po sklepu z dne 14. V. 1957 nadaljevala s pošiljanjem vojaške pomoči naši državi. Pošiljanje so ustavili v oktobru lanskega leta. O dobavah je bil dosežen sporazum že prej.

Zunanjepolitični komentar

Atomska smrt

Nobenega dvoma ni, da mednarodno diplomatsko življenje zadnjih let nosi močan pečat atomske dobe in poizkusnih eksplozij, ki iz leta v leto napovedujejo še hujša orožja in še večje možnosti medsebojnega uničevanja.

Prav zaradi tega, ker so se v zadnjem času kljub številnim izjavam, da se je mednarodni položaj izboljšal in da so boljše izgledi za sporazum o razorožitvi kakor kdaj koli prej, začele poizkusne eksplozije najprej serijsko v Sovjetski zvezi, nato na Tihem oceanu in sedaj še v Združenih državah, je poziv maršala Tita, da se vsi dobro misleči ljudje zavzamejo za prekinitev teh poizkusov in za sporazum o njihovi trajni ustavitvi, toliko pomembnejši.

Svetovna javnost se vedno bolj zaveda velike nevarnosti, ki preti ljudem že od samih poizkusov, kaj šele od morebitne atomske vojne, ki bi lahko izbruhnila zaradi take tekme v atomskem oboroževanju. V zadnjem času je vedno več primerov obolenj, ki so po mnenju zdravnikov posledica poizkusov v atomskih bombah, žalosten je primer dečka z roba Nevadske puščave v Združenih državah, ki je opazoval atomske eksplozije, potem pa obolel za leukemijo in umrl, ali primer japonskih ribičev, ki je razburil vse svet, še posebej pa Azijo, primer nekaterih mornarjev iz Nove Zelandije, ki so dobili nevarne krvne bolezni in jih ne morejo ozdraviti in še mnogi, ki niti znanj niso. Številni zdravniki resno opozarjajo na nevarnost, ki preti človeku zaradi teh poizkusov in na posledice, ki jih prinaša atomska žarčenja.

Največji upor proti atomskemu brezglavemu oboroževanju gotovo predstavlja glas nemških profesorjev iz Göttingena, ki so ostro nastopili proti atomski oborožitvi Nemčije in na sveta sploh. Nič ne spremeni na stvari, če so morali pozneje na pritisk nemških oblasti — ta pritisk tudi sam dobro poznamo — izjave omiliti. Temu proglasu se je pred kratkim pridružil Nobelov nagradenec dr. Schweitzer, indijski parlament pa pripravila posebno resolucijo. Na Japonskem, kjer posledice tega strašnega orožja najbolj poznajo, so stalne demonstracije proti poizkusom v atomskih in vodikovim orožjem.

Mednarodno sporazumevanje glede atomske oborožitve je možno, ker preti oboema stranema enako sigurna smrt, če uporabita to orožje. To je poudaril tudi Maršal v svoji zadnji izjavi o atomskem oboroževanju. Mednarodna javnost ima sorazmerno velik vpliv na mednarodno življenje in dogajanja. Zaradi tega je edini možen izhod iz sedanje situacije, da svetovna javnost izve vso resnico o strahovitih posledicah sedanjih poizkusov in kaj ti poizkusi že terjajo od ljudi in o vseh njih posledicah, ki so se pokazale v japonskih mestih kot nevarne šele čez nekaj let.

V svetu, ki z napredkom in atomske dobe nudi nepojmljive perspektive gospodarskega razvoja in blagostanja gotovo ni delovnega človeka, ki bi se odločil za atomsko smrt. V vseh vojnah kolikor koli jih je bilo do danes, pa je ravno delovni človek bil tisti, ki je moral prenesti vsa bremena vojne in vse njene posledice, ki so bile mnogokrat hujše od vojne same.

B. Milkoš

K RAZPRAVI O PROBLEMIH GRADBNISTVA PRI NAS

Opeko bi lahko izdelovali

SLOVENIJA UVOZI 30 MILIJONOV OPEKE — PREVOZNI STROŠKI BREMENJO VSAKO STANOVANJE ZA 100.000 DIN — NA RUDNIKU ODLAGA GLINA — POLJSKA PEČ — PROUCITI MOŽNOSTI IN PRICETI Z DELOM — DODATEK PRAHU

V naši republikli predstavlja poseben problem izdelava navadne zidne opeke, ker zmogljivost naših opekarn ne zadošča vsem potrebam. Tako bo treba letos v našo republiko uvoziti okrog 30 milijonov krcov opeke in to večinoma iz Banata. Prevozni stroški za vsak kos opeke znašajo povprečno 4,5 din. To predstavlja ne samo veliko obremenitev za naše železnice, ampak tudi veliko izgubo za naše razpoložljive stanovanjske sklade ali enostavnije: čista izguba zaradi prevelikih prevoznih stroškov znaša okrog 100 tisoč din za vsako stanovanje, zgrajeno s to opeko.

Po podatkih, ki jih je dal tov. inž. Kobler, je med vojno Trboveljska premožgokopna družba v Ljubljani v svojih laboratorijih obsežno in zelo uspešno preiskala kočevski glino in sicer predvsem glino iz kočevskega Rudnika. Rezultati so pokazali, da gre za glino izrednih kvalitet, ki bi omogočila izdelavo visoko kvalitetnih votlih opečnih izdelkov za stropne konstrukcije, ki so danes tako zelo iskani in jih povsod primanjkuje. Dosežene trdnosti so bile take, da bi bilo mogoče to opeko dati na trg z marko 200 in ne 110, kolikor je marka navadne opeke.

Za izdelavo votle zidne opeke pa je treba imeti urejeno opekarno, ki je pri nas trenutno ni mogoče zgraditi, ker v naši občini niti na okraju ni sredstev za tako obsežno investicijo. Težko pa je trdit, da ne bi zmogli sredstev za postavitev navadne poljske peči. V taki peči lahko naenkrat spečemo tudi 80.000 do 100.000 kosov zidne opeke.

Prvo poljsko peč navadno zgradimo kar iz surove opeke. Ko v njej spečemo prvo opeko, jo porabimo za gradnjo druge poljske peči. Investicije torej niso velike. Ker predstavlja glina na kočevskem rudniku pravzaprav odvisno jalo vimo, katere prevoz je že plačan, bi bilo mogoče priti do potrebne surovine za opeko po sorazmerno nizki ceni. Ostali bi torej v glavnem le še stroški izdelave. Za tisoč kosov opeke, pečene v poljski peči, se porabi približno 500 kg

premoga in pol m³ drv. Uporablja pa se lahko najrazličnejše druge gorivo. V Banatu uporabljajo celo kurtuznico in bifevje. Za odločitev, da bi v Kočevju začeli peči opeko na sicer primitiven način, ki pa bo zaradi pomanjkanja opeke in zastarelosti naše opekarske industrije še vedno dovolj kvaliteten, da bo lahko konkuriral izdelkom drugih opekarn, od katerih mnoge še delajo na enak način, je seveda potrebno preštudirati marsikaj. Ta članek je imel namen opozoriti samo na to možnost, o kateri smo po vojni že razpravljali. Tedanji poizkusi so potrdili dobre kvalitete kočevske gline. Zaradi številnih drugih problemov pa je to vprašanje zaspalo. Ali ni morda sedaj čas, da ga ponovno oživimo in temeljito proučimo?

Društvo inženirjev in tehnikov bi v sodelovanju z občinskimi ljudskimi odbori in drugimi interesi lahko proučilo možnosti za poljsko peko opeke in rentabilnost take peke v današnjih pogojih. Gradbena sezona je pred nami in samo Rudnik bo za gradnjo svojih stanovanjskih objektov potreboval okrog 400.000 kosov opeke.

Velike vsote za komunalne gradnje

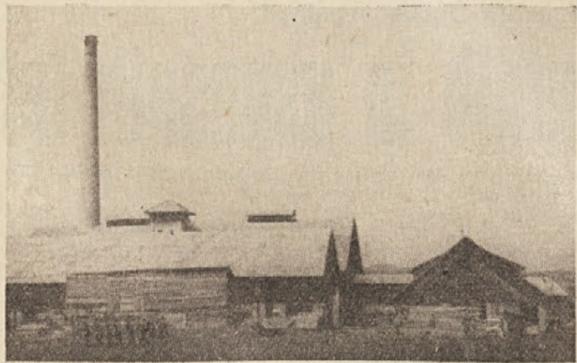
Naši ljudje so v povojnih letih veliko prispevali za izboljšanje komunalnih in drugih naprav v svojih vaseh. Tokrat bomo prikazali, koliko so ljudje prispevali za ureditev malih asanacij. V letu 1955 je znašal prispevek ljudi 27 milij. din, vrednost objektov pa znaša 31.700.000 din, v letu 1956 pa je znašal prispevek ljudi 21.000.000 din, vrednost objektov pa znaša 38.500.000 din. Razliko je prispevala ljudska oblast.

Velika sredstva so bila vložena tudi za elektrifikacijo. Prispevek ljudi za elektrifikacijo je znašal v letu 1955 13.200.000 din, vrednost pa znaša 50.520.000 din, v letu 1956 pa je bil skupni prispevek ljudi 12.700.000 din, vrednost pa znaša 23.353.000 din. Sredstva, ki so jih prispevali ljudje za male asanacije in elektrifikacijo v zad-

Potem pa so tu še potrebe gradbene podjetja in individualnih graditeljev.

Po iniciativi Sandorja Esterreicherja iz Belega Manastira so tudi pri nas pred leti začeli žgati opeko z dodatkom premožnega prahu. Za tako peko ni potrebna nobena peč, ker se surova opeka zla-ga v redi in peče. Ta način pri nas sicer ni našel preveč širokega kroga posemalcev, se je pa kar dobro obnesel. Poizkusi v tej smeri gotovo ne bi bili odveč.

B. M.

Opekarna v Ribnici

STROKOVNI KADRI

Na zadnjem občnem zboru OZZ so med drugim poročali, da v naših združenih primanjkuje dobrih strokovnih kadrov, knjigovodij in računovodij. Temu se bo dalo le tako odpraviti, da bodo zadruge štipendirale dobre učence ali učence iz svojega kraja. Doselej so bili tudi primeri, da so nekateri dobri uslužbenci zadruge odšli na druga službena mesta, ker so jim drugje nudili boljše plače.

ZADRUŽNI PROMET

Kmetijske zadruge imajo v svojem sestavu skupno 82 raznih obratov, od katerih je največ trgovskih poslovalnic, in sicer 41. Nato sledijo mesarije — 7, mizar-ske delavnice — 5, mlinci — 5 itd.

Promet posameznih glavnih dejavnosti pri KZ je tale: Odkup kmetijskih pridelkov 45.386.000 din, odkup kladive in plemenske živine 193.465.000 din, odkup gozdnih sadežev in zdravilnih zelišč 21.141.000, drugi odkupi 523 milij. 675.000 din in ostale dejavnosti 470.906.000 din. Skupni promet znaša 1.254.573.000 din. Gospodar. dejavnost kmetijskih združenj je usmerjena predvsem na odkup, saj zajema 63 odst. vse dejavnosti za-drug.

Uspehi ribniškega društva „ŽENA IN DOM“

Pred dvema leti je bilo v Ribnici ustanovljeno društvo »Žena in dom«, ki uspešno deluje. Društvo je bilo ustanovljeno na željo žena samih. Sestanki, debatni večeri, predavanja in razni tečaji so bili ves čas z daljšim ali krajšim presledkom in so bili dobro obiskani. Udeleževalo se je jih žene iz Ribnice in okolice. Seznajale so se na njih o higieni žene, otrok in doma, o prvi pomoči, o raznih boleznih, o pripravljanju zdrave prehrane, o sodobnem gospodinjstvu, o ureditvi vrtov itd. Vse to pa je bilo povezano z družbeno-politično vzgojo članic društva.

Med sestra Zivanovičeva je vodila tečaj za prvo pomoč. Babica Tončka Andoljškova je predavala o negi žena ter o pravilni prehrani in negi dojenčkov. Posebno zanimanje pa je bilo za vrtnarska predavanja, ki jih je imel vrtnar tov. Majetič. Pripravil je tudi nekaj načrtov za ureditev vrtov.

V zimskih mesecih so bili gospodinjstvi tečajji ter tečajji za klanje in predelavo mesa. V sezoni sadja in zelenjave so bili tečajji za vkuhanje. Vse te tečajje so organizirali skupno z združnicami. KZ je kriala stroške teh tečajev, saj je bilo društvo brez sredstev.

Samo za žene sta bili tudi dve predavanji v sklopu programa Ljudske univerze s skioptičnimi slikami. Uspeh prizadevanja društva je med drugim tudi krpalnica, ki je bila izročena svojem namenu na občinski praznik — 26. marca. ObLO je odobrila finančna sredstva za nabavo šivalnega stroja, za kar mu je društvo hvaležno.

Članice, ki so vključene v društvo »Žena in dom«, so delavke, kmetice, gospodinjke in nameštence. Rade se udeležujejo sestankov, saj slišijo dobre in koristne nasvete.

Dora Divjak

Sejem prometnih sredstev

Prvič v zgodovini Jugoslavije bo od 25. maja do 7. junija na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani poseben strokovni sejem prometnih sredstev. Sodelovalo bo 80 razstavljavcev, med njimi 20 tvevk iz Nemčije, 11 iz Italije, po 2 iz ZDA in Avstrije, Anglije, Francije, Švice itd. Prijavljenih je tudi 15 podjetij iz Srbije in 24 iz Slovenije. Nekatera podjetja še pripravljajo svoje sodelovanje.

Razstavljenci bodo najnovejši

vzorci prometnih sredstev za suhozemni, vodni in zračni promet. Najštevilneje bodo zastopana sredstva sodobnega cestnega prometa od koles, mopedov, skuterjev, motociklov in malih ljudskih avtomobilov, do razkošnih limuzin, avtopulmanov in kamionov.

Obiskovalci bodo lahko dobili na sejni vso tehnično in komercialno dokumentacijo o vozilih in sklopalni trgovske zaključke.

M.

Zadružnice iz Roba, zbrane pri ročnem delu, pošiljajo vsem tovaršičam na območju OLO Kočevje združni pozdrav in jim želijo obilo uspeha pri njihovem delu

Karel Oražem

„Galanterija“ ponos Sodražice

že dalj časa v tem podjetju, zato mi je najprej orisal zgodovino podjetja »Galanterija«. Kmalu po osvoboditvi je kmetijska zadruga Sodražica ustanovila združni obrat za izdelovanje lesnih galanterijskih izdelkov. V teh krajih je veliko strugarjev, zato ni bilo problemov za strgarske delavce. Začeli so tako rekoč iz nič in v privatnih prostorih. Pogoj za delo so bili zelo težki. Niso imeli primerljivih prostorov in proizvodnja kar ni mogla dobro steči. Iskali so rešitve. Približno četrat ure od Sodražice je stala lesena žaga-venecijanka, po domače Grdinova žaga. Prostor niso bili najboljše — vendar so si mislili, da bodo vsaj na svojem. Žaga je bila last splošnega ljudskega premoženja. Leta 1953 so v zelo kratkem času dozdali k žagi nov del, en del pa so adaptirali. Kmetijska zadruga je nudila obratu vso pomoč, prav tako tudi ObLO. Proizvodnja se je v novih prostorih znatno povečala. Novi prostorji pa so postali pretesni. Začeli so misliti na gradnjo novih velikih prostorov, ki bodo v vsem ustrezali svojemu namenu. Voditelj zadruge, občine in obrata so nekako »izvrtali« kredit v višini ca. 30.000.000 din. Pred približ-

no dvema leti so zapeli prvi krampi in lopate v neposredni bližini dosežanih prostorov Grdinove žage. Dosti je bilo potov, skrbi in dela, preden je postala beseda in načrt mесо in kri. Nove delavnice so kljub vsem težavam rasle. Tudi najbolj nejeverni Tomaži so končno verjeli, da bodo tod res delavnice.

Združni obrat se je leta 1955 osamosvojil in posluje sedaj kot Združno podjetje »Galanterija« Sodražica. Skupno imajo zaposlenih 67 oseb. Kvalificiranih delavcev je 30 odst., deset je vajencev, ostali delavci pa so polkvalificirani, oziroma nekvalificirani. Glavna dejavnost podjetja so lesni finalni proizvodi, poleg tega pa imajo tudi mizar-ski oddelek. Njihovi finalni proizvodi grede vsi za izvoz — v Ameriko. Kvaliteta izdelkov, ki je že sedaj na višini, se še stalno izboljšuje. Zato se ne smemo čuditi, da so njihovi izdelki za najmanj leto dni v naprej

prodani. Pozabili smo omeniti, da dela v podjetju tudi dvajset žensk. Zaradi velikih naročil delajo v dveh izmenah. Pa pojdi, dragi bralec, v duhu še ti z menoj in si oglej nove galanterijske prostore v Sodražici. Prišla sva v prvo sobo, ki je namenjena za skladišče materiala. Skozi vrata sva odšla prišla v velik prostor — pravo dvorano. Tu bo robno skladišče za finalne izdelke. Iz tega prostora sva prišla v brusilnico, nato pa v prostor, kjer bodo obrabljivali lesene predmete z nitrolaki. Tudi naslednji prostor bo služil za iste namene. Sedaj sva prišla v sanitarne prostore, ki bodo služili samo ženskam. Tu vidiva kopalnico, umivalnico, zraven pa garderobo za obleke. Vse je na svojem mestu, lepo in dobro urejeno za delovnega človeka, da se bo po napornem delu lahko umil. Ko sva že tu, si ogledava še kotlovnico. Moderne-naprave bodo dovajale vodo iz veli-

kega kotla v kopalnice in umivalnice. Naprave so tako urejene, da ne bo šlo nič vode v izgubo. Posebna naprava bo namreč že rabljeno vodo prečistila. Vse naprave so urejene na električni pogon.

Ker sva si spodnji del prostorov v glavnem ogledala, pojdiva sedaj po lepih stopnicah v gornji del delavnice. Pa si ogledava najprej sanitarne prostore za moške, ki so, razen kopalnic, tako urejeni kakor žensk. Tudi tu je vse lepo in fino, tako, da sva kar malo nevoščljiva tistim, katerim so ti prostori namenjeni. Od tu sva prišla v največji dvorano — v strojni oddelek. Ob visokih oknih so razmešeni svetli stroji, skoraj čisto novi. Ob njih se sklanjajo telesa mladih delavcev. V tem oddelku so namreč s proizvodnjo pred kratkim že začeli. Stroji so dobro zavarovani, s tem pa je zavarovan tudi delavec, ki dela na stroju. Mogoča konstrukcija tega oddelka te še posebej prevzame. Vse je na svojem mestu, električne naprave pa so še posebej dobro zavarovane. Svetlobe bo vedno dovolj; podnevi dnevne svetlobe in sonca, ki bo sijalo skozi visoka in široka okna, ponoči pa bo svetlila električna luč. V vseh prostorih je

Uspehi „Stolarne“ v Sodražici

IZ DELA IN ŽIVLJENJA NASIH KOLEKTIVOV

Pod vzmožjem Travnice gore v bližini Sodražice je manjše podjetje — »Stolarne« Sodražica. Kolektiv tega podjetja šteje skupno 38 ljudi. V podjetju so trije oddelki: mizarstvo, stolarna in lesna galanterija. Bavijo se z mizarstvom, v stolarskem oddelku izdelujejo vse vrste stolov, razne garniture in drugo, v galanterijskem oddelku pa delajo razne izdelke lesne galanterije. Zaradi kvalitete izdelave niso v skrbeh za prodajo svojih artiklov. Imajo pa zato drugje toliko večje težave, za-

radi pomanjkanja obratnih sredstev ne morejo nabaviti surovin za proizvodnjo. Tudi nimajo sušilnice za les, kar onemogoča nemoteno proizvodnjo, ker rabi les za sušenje daljšo dobo. Obratni kredit, surovine in sušenje lesa se prepleta med seboj in prizadeva prizadevemu kolektivu veliko težav.

Če bi se vse te stvari rešile v korist podjetja, bi lahko povečali proizvodnjo, zaposlili bi lahko še nove ljudi in bi imela končno tudi skupnost večjo korist od podjetja.

Kljub vsem težavam pa je »Stolarne« lani proizvedla za 23 milij. din raznih izdelkov, kar je brez dvoma tudi velika zasluga delavskega upravljanja v podjetju.

V razgovoru s predsednikom DS tov. Lovšinom in direktorjem tov. Zbentarjem smo izvedeli, da je med upravo podjetja in DS dobra povezava in da vso problematiko podjetja rešujejo na sejah DS oz. upravnega odbora. Poudarila pa sta, da bo treba delo sindikalne podružnice poživiti. Sindikalna podružnica še nima tiste vloge, kot bi jo morala imeti.

Podjetje ima dobro izpopolnjen strojni park. V zadnjih letih so kupili več novih strojev v vrednosti 3.700.000 din. Člani kolektiva se trudijo za napredek podjetja, ker se zavedajo, da imajo tu svoj vsakdanji kruh.

Mlademu kolektivu »Stolarne« želimo veliko uspehov in nadaljnjo rast podjetja.

KOLIKO SMO POSEKALI LESA

V povojnih letih je bilo na področju kočevskega okraja posekano približno 2.500.000 m³ lesa. Obnova in potrebe skupnosti so terjale prekomerno sečnje lesa. V zadnjih letih je bila sečnja znatno omejena. Za primerjavo naj navedemo načrt sečnje lesa na Kmetijsko gozdarskem posestvu Kočevje, ki znaša za leto 1957 — 100.000 m³, kar kaže v primerjavi z letom 1956 majhen porast.

STROKOVNJAKI ZA VREME NAPOVEDUJEJO

Veliko dežja, malo lepega vremena, a rodovitna letina

Kakor meni profesor Ante Obuljen, ki dela v Zveznem hidrometeorološkem zavodu v Beogradu in posreduje vsak dan vremenske napovedi za vse države, ne bo več dolgo trajalo ohlajevanje v severozahodnih krajih Jugoslavije, ki se, slabše ali močnejše, pojavlja vsakih 10 do 14 let, kar je pač od-

visno od aktivnosti sonca, ki je prav letos najmočnejša.

Ze v tem tednu se bo vreme izboljšalo in porastla bo temperatura, a dež, ki je padal po vsej državi, bo zelo ugodno vplival na žitne posevke, ki so prav sedaj pred klasanjem. Ozimni posevki kažejo zelo dobro. Pšenica je v Vojvodini porastla za okrog 50 centimetrov. Setev jarih žit je bila opravljena pravočasno. Koruza in repa sta že vzkli. Tudi sadovnjaki dobro obetajo.

Po njegovem predvidevanju bo sta ves maj in junij obilno deževnata, pa tudi čez leto se obeta dober razpored padavin v vsem žitornem okolišju, kar bo vsakakor koristilo poljskim rastlinam, posebno še koruzi. Poleg Vojvodine predvideva najmočnejše deževje za Posavino, Slavonijo in severno Pomuravlje, a najslabše za srednje in južno Primorje.

Profesor Obuljen pričakuje potentakem dobru in rodno letino, mnogo dežja in malo lepega vremena.

Celo jesen, kakor predvideva, bo deževnata, izredno deževnata, zlasti kasna, kar nas že sedaj opozarja na to, da bomo morali pravočasno opraviti žetev, pospraviti pridelke in zasejati, prav tako pa pohiteti z gradbenimi deli in pravočasno zavarovati promet.

Lepo vreme bo v vsej državi prevladovalo v drugi polovici avgusta in prvi polovici septembra, ko bo najlepše vreme v vsem Primorju zelo dobrodošlo dopustnikom

Tam, kjer je pred dobrimi dvema leti še valovala pšenica in cvetel mak, stoji danes velika zgradba s prostornimi in svetlimi dvoranami. Ob velikih oknih stojijo novi stroji. Ropot strojev je kakor pesem. In po taktu te pesmi se v večjih rokah izoblikujejo čudoviti lesni izdelki. To je »Galanterija«, nova galanterija, ki je že sedaj dala Sodražici drug obraz. »Galanterija« je postala pojem industrializacije v Sodražici. Res, da nova zgradba »Galanterije« ne predstavlja začetka lesne predelovalne dejavnosti v Sodražici, ker je ta obstajala že prej, vendar v precej skromnejšem obsegu. Nove delavnice so nadaljevanje skromnih začetkov in pomenijo velik napredek lesne predelovalne inudstrije.

Bil je lep majski dan, ko sem se naptil na ogled novih delavnic »Galanterije«. Nove delavnice so se belle v spomladanskem soncu — in vabile. Okrog delavnic je bilo vse živo. Delavci so hoteli z odvažanjem zemlje in vsega, kar je ostalo od gradbenih del in urejvali okolico novih prostorov. Tov. Drago Košir, ki je v podjetju skladiščnik, mi je bil takoj na uslugo, da mi bo razkazal prostore. On je tukajšnji domačin in je

napeljana centralna kurjava. Skozi velika vrata sva prišla v zadnji oddelek te mogočne zgradbe. Tu bo sušilnica za les, ki pa letos zaradi pomanjkanja denarja ne bo dograjena. Med potjo sva videla tudi posebno odprtino. V to odprtino bodo montirali električno dvigalo. Služilo pa bo za transport izdelkov iz strojnega oddelka do skladišča.

25. maja bo nova galanterija izročena svojem namenu. Slovenci dogodek bo to za vse, ki bodo pristopovali otvoritvi, predvsem pa bo lep za prve picirje lesne predelovalne industrije v Sodražici in podjetja »Galanterije«. Tu moramo na prvem mestu omeniti poštvalnega direktorja mladega podjetja tov. Srečka Stupica. Spoštovan in priljubljen v svojem kolektivu in drugje bo imel ob otvoritvi zadoščeno, da je dolgotrajno delo obrodilo sadove. Ob otvoritvi se bo kolektiv s hvalečnostjo spominjal pomoči, ki so jo nudili: kmetijska zadruga Sodražica, občinski ljudski odbor, okrajni ljudski odbor in vsi ostali. Za veliki dogodek kliče kolektiv »Galanterije«: »Mnogo delovnih uspehov pri vašem delu!«

25. MAJ OBČINSKI PRAZNIK SODRAŽICE

Prebivalstvo sodraške doline se pripravlja na proslavo občinskega praznika, ki ga slave vsako leto 25. maja, v spomin na množični odhod fantov in mož v partizane 25. maja 1942. Ta dan je ostal zapisan z zlatimi črkami v zgodovini Sodražice, tega junaškega kraja, ki je prispeval za osvobodilno gibanje zelo velike življenjske in materialne žrtve. Svobodno življenje je tudi v tem kraju prineslo nesluten razvoj.

25. maja bodo v Sodražici proslavljali poleg občinskega praznika tudi Dan mladosti in Dan gasilcev.

Program proslav

Na predvečer 24. maja bodo po vseh vrhovih na področju občinske goreli kresovi. Ob 20. uri bo v domu Partizana proslava, posvečena občinskemu prazniku.

V soboto 25. maja

Ob 4. uri zjutraj budnica.

Ob 8. uri bo svečana seja občinskega ljudskega odbora.

Ob 9. uri bo na pokopališču v Sodražici žalna svečanost na grobovih padlih borcev, aktivistov in žrtev fašističnega terorja. Ob isti uri bo tudi otvoritev razstave slikanih izdelkov lesne galanterije, z zaključkom tečaja v prostorih niž. gimnazije v Sodražici.

Ob 11. uri bo svečana otvoritev novih delavnice združnega podjetja »Galanterija« Sodražica.

Ob 13. uri bo začetek ljudskega rajanja pod vodstvom Strelske družine Sodražica.

Ob 14. uri bo nastop gasilcev s sodelovanjem enote PLZ.

Od 14. do 17. ure bodo odprte nove delavnice »Galanterija« za ogled.

Partizanska Sodražica vabi na svoj praznik vse bivše borce in ostale delovne ljudi Ribniške doline ter vse, ki so v času NOV delili s prebivalci teh krajev dobro in zlo.

K prazniku občine čestitajo in pošiljajo borbene pozdrave osem občanom in delovnim kolektivom

Občinski ljudski odbor Sodražica

Občinski komite ZK

Občinski odbor SZDL

Občinski sindikalni svet

Občinski odbor ZB

„Galanterija“

„Stolarna“

„Žične pletenine“

Trgovsko podjetje

„Suha roba“

Kmetijska zadruga

s poslovalnicami in obrati:

Eterična olja, Strojni park,

Kolarstvo, Mesarija in

lesni odsek

„Komunala“

Trgovina z mešanim blagom

Frizerski salon

Zdravstvena postaja

Moško krojaštvo

Gostišče „Majolka“

Gostilna „pri Kaprolu“

Lovska družina

Zadrugi dom v Sodražici

Občinski komite LMS

Občinska gasilska zveza

Strelska družina, UROJ, PAZ

TVD Partizan, RK, ZVVJ,

Združenje obrtnikov vseh strok

NOGOMETNA TEKMOVANJA NAŠIH MOŠTEV

Rudar uspešno startal

POSTAR LJ.: RUDAR 1:2 (1:1)

Začelo se je tekmovalje za prva Ljubljanske nogometne podzveze. Rudar iz Kočevja je v nedeljo 21. maja odigral prvo tekmo s Postarjem v Ljubljani. Na igrišču Graficarja je osvojil dve točki. Rudarji so nastopili v standardni postavi: Križman, Lavrih, Knez, Mitrovič, Svete, Koleta, Komac, Ahac, Taslaman, Sever, Planinc.

Začetek je pripadal rudarjem, ki so zaigrali takoj s polnim tempom, toda domači so osvajali teren še hitreje. Igra je bila od odmora enakovredna. Zogo so hitro prenašali iz polja in pred vrata obeh moštev. Že takoj v začetku je bilo nekaj zelo nevarnih trenutkov na obeh straneh in zoga je bila večkrat zaustavljena šele tik ob gol-črti, trenutek za tem pa je že ogrozila nasprotna vrata.

Takoj po odmoru so gostje začeli še ostreje napadati in domači so se začeli pomikati proti svojemu kazenskem prostoru.

Rudarji so igrali večinoma de-

fenzivno, kjer so se v obrambi izkazali: Lavrih, Svete in Mitrovič. Sever in Ahac sta igrala defenzivni zvezi. Napadala sta praktično le Planinc in Taslaman, ki sta dobro opravila svojo nalogo. Najne-

varnejši je bil Taslaman. Poštariji so igrali ostro in bolj tehnično, rudarji pa še ostreje in s srcem. Sodnik Kūčar iz Ljubljane je dovoljeval grobo igro in govorjenje na igrišču. Rudarju je odvezel nekaj priložnosti pred vrati Poštarija. Zmaga Rudarja je bila težko priborjena a zaslužena.

Rudar : Ljubljana B 8 : 3

Rudar je prejšnji teden v pripravah za predstoječe tekmovalje odigral še eno trening tekmo z B-moštvom »Ljubljane«. Tekmo je vodil tov. Jakše iz Ljubljane. Sodeloval je trener Čebulja, ki je dal Rudarjem igralcem med tekmo smernice in navodila o načinu podajanja in napadanja.

Ljubljanci so začeli igrati z dobro tehniko a že kmalu v začetku sta dosegla Prosenc in Križman vsak po en gol. Pred odmorom je dosegel še Planinc gol za Rudarja. V drugem polčasu pa so začeli goli kar deževati in v 30 minutah je bilo 7 zadetkov. Taslaman je dosegel 4 gole, še enega

Planinc in Knez enega; 11-metrovke pa je realiziral Lukežič za »Ljubljano«. Proti koncu je zabil še Zupanc en gol v mrežo Ljubljancem.

Tekmo je polvaril dež, ki je verjetno tudi vplival, da je bilo toliko golov. Pa tudi uspeh Rudarjevega moštva je bil od prejšnjih tekem že znan.

J. N.

OPRAVLJALI BODO IZPITE

28. maja bodo v Kočevju opravljali izpite za vse vrste motornih vozil. Interesentov za opravljanje izpitov je doslej prijavljenih že kakih 40, računajo pa, da jih bo skupno približno 50. Največ od teh bo tečajnikov tečajev Avto-moto društva iz Kočevja, Ribnice, Velikih Lašč in Dobropolja. Poleg teh bodo opravljali izpite tudi kandidati iz Loškega potoka in nekaterih drugih krajev. To bo prvi izpit v tem letu. Drugi bo v juniju.

Za smeh in dobro voljo

Otroška

Mati: Kaj pa jočeš, Jožek?
Jožek: Ata so me nabili.
Mati: Zakaj pa?
Jožek: Zato, ker so močnejši, kakor jaz.

Med zakonci

Zena: Le molči, le molči. Že davno vidim, da me več ne ljubiš.
Mož: No, če to vidiš, potem me pač tudi ti več ne ljubiš, zakaj prava ljubezen je slepa.

Stavo je dobil

Dekle: ... Veseli me pa, da si nisi preveč k sreči vzel, da sem odklonila tvojo snubitvev.
Fant: O, prav nič — jaz sem namreč s svojim bratom stavil 1000 din, da me ne boš vzela in sem stavo dobil...

Spregledal jo je

Fajmošter Matevž: Ja — kaj sem slišal — ja — novo kuharico imaš — ja — kako pa — ja — kako si pa z njo zadovoljen?
Fajmošter Jaka: Oh — prmejš — orka — ali sem notri padel. Ženska je res tako pobožna, kakor se drži.

Pošteno jo bo naklestil

Mladina in šport v Ribnici

Na zadnji seji Partizana v Ribnici so med drugim razpravljali tudi o odnosih med TVD Partizan in mladinsko organizacijo. Pri razpravi so sodelovali tudi zastopniki občinskega komiteja LMS Ribnica. Kaj so govorili? Mladina se ne more prilagoditi zahtevam starejših članov Partizana, ki pravijo, naj bi bila telovadba najvažnejša panoga športne dejavnosti. Mladi želijo tudi drugih športnih panog, kakor je nogomet, odbojka itd. V razpravi se je pokazalo, da Partizan ni zaviral dela mladih, ki so se udeleževali pri različnih športnih panogah, toda mladina sama ni vedela, kaj hoče. Za uspehe na tem ali onem področju športne dejavnosti se je treba boriti. Nogometni klub v Ribnici nikakor ne more zlezi na »zeleno vejo«, tako je pasiven. Treba bo še dosti trdega dela in samoopovedi, da bodo nogomet, odbojka in druge športne igre napredovale. Dolžnost Partizana pa je, da mladim šport-

nikom pomaga z nasveti in jih vzgaja. Med mladinsko organizacijo in Partizanom mora obstojati trdna vez, saj sestavlja članstvo Partizana velik del mladine.

Na kraju seje so prišli do skupnih gledišč za sodelovanje, kar bo enim in drugim le v korist, predvsem pa razvoju raznih športnih dejavnosti v Ribnici. To je pa najvažnejše.

Strelci bodo tekmovali za Dan mladosti

V počastitev praznika Dneva mladosti organizira Strelski odbor Kočevje dne 26. t. m. tekmovalje v streljanju z zračno puško. Tekmovale bodo moške ekipe vseh strelskih družin v občini Kočevje. Tekmovali bodo na razdaljo deset metrov s tridesetimi strelji in 9 poizkusnih.

Zmagovalna ekipa prejme lep prehodni pokal. Tekmovanje bo v nedeljo 26. t. m. ob 9. uri dopoldne na košarskem igrišču v Gaju. V slučajno slabega vremena pa bo tekmovalje v prostorih zimskega strelišča v stavbi Zobne ambulante, poleg tiskarne »Urške«.

Vse ljubitelje strelskega športa vabimo, da si ogledajo to zanimivo tekmovalje.

Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a. Telef. 3-89. Tek račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za ino-zemstvo 800 din. Poština plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo. Tiskarna »Urška« Kočevje

O B J A V E

KINO

JADRAN, Kočevje: od 24. do 26. maja ameriški barvni film »To je ljubezen«, 29. in 30. maja ameriški film »Veselo in brez skrbi«, 31. maja do 2. junija ameriški film »Klic divjine«.

SODRAŽICA: 25. in 26. maja ameriški barvni film »Pas za pištolo«, 1. in 2. junija ameriški barvni film »Pogumen kot Las-sie«.

OSILNICA: 26. maja italijanski film »Sanjala sem o rajju«.

LOŠKI POTOK: 25. in 26. maja avstrijski film »Stari grešnik«, 1. in 2. junija angleški film »Skrivnostni profesor«.

KOČEVSKA REKA: 25. in 26. maja angleški film »Stalag 17«, 29. maja jugoslovanski film »Lažni car«, 1. in 2. junija ameriški film »Kapetan Karey«.

VELIKE LAŠČE: 25. in 26. maja angleški film »Pod Rdečim mor-jem«, 1. in 2. junija ameriški film »Venecijanski tat«.

RIBNICA: 25. in 26. maja ameriški film »Julij Cezar«, 1. in 2. junija francoski barvni film »Ali Baba in 40 razbojnikov«.

PREDGRAD: 25. in 26. maja belgijski film »Banket tihotapevcov«, 1. in 2. junija francoski film »Vsi smo morilci«.

DOBREPOLJE: 25. in 26. maja ameriški film »Smrt prihaja«, 1.

in 2. junija jugoslovanski film »Ešalon dr. M.«.

POTUJOČI KINO KOČEVJE: 25. maja ob 20. uri v Ortneku, mehiški film »Vedno tveja«, 26. maja ob 14.30 v Stari cerkvi, slovenski film »Jara gospoda«, isti film bodo predvajali 26. maja ob 17. uri v Dolenji vasi, 26. maja ob 20. uri v Grčaricah, 27. maja ob 20. uri v Koprivniku, 28. maja ob 20. uri v Banja loki, 29. maja ob 20. uri v Dolgi vasi, 30. maja ob 20. uri v Mozlju, 31. maja ob 20. uri v Strugah.

DEZURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 25. maja ob 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Kočevju trgovina »Preskrba«, v Ribnici pa trgovina »Prehrana« Ribnica.

V soboto 1. junija ob istem času v Kočevju trgovina »Specerija« Kočevje, v Ribnici pa trgovina z mešanim blagom KZ Ribnica.

PREKLIC

Preključujem žaljive besede, katere sem pisal o tovarišu Gale Alojzu, Livold. — Lovišček Peter, Dolga vas 75.

PRODAM

Prodam posestvo v dobrem stanju v Spodnjem logu št. 24 — in sicer hišo, gospodarsko poslopje, vinograd z zidnico, gozd, njive in razno orodje. Posestvo prodam skupaj ali deljeno. — Lakner Jože, Spodnji log 14.

SOBOSLIKARJI IN PLESKARJI POZOR!

Sprejemamo večje število dobrih soboslikarjev in pleskarjev. Plača po akordu, služba stalna.

Javite se pisмено ali osebno na »Slikar« Kočevje, »Samski blok«. Uprava

O B V E S T I L A

KOČEVJE

Poročili so se: Bence Jurij, delavec iz Rajhenava 1, star 31 let in Dvoršak Kristina, delavka iz Koprivnika 7, stara 26 let; Pohar Mihael, strojevodja iz Šalke vasi 8, star 27 let in Hanžič Elizabeta, delavka iz Rudnika 9, stara 22 let. Srečnim zakoncem čestitamo! Umrl je Kužnik Franc, upokojenec iz Trate pri Kočevju 26, star 75 let.

KOSTEL

Umrla je Lisac roj. Curl Katarina, kmetovalka iz Petrine 5, stara 65 let.

LOŠKI POTOK

Rodile so: Krajec Albina, gospodinja iz Srednje vasi 3 — dečka Janka; Bartol Pavla, gospodinja iz Hriba 65 — dečka Andreja. Srečnim mamicama čestitamo! Umrla je Lavrič Jožefa, gospodinja iz Travnika 28, stara 45 let.

SODRAŽICA

Poročili so se: Brinšek Lado, kmet iz Zamosteca 14, star 30 let in Arko Marija, delavka iz Zamosteca 6, stara 20 let; Gornik Jože, delavec iz Zimaric 63 (26 let) in Gornik Ana iz Zimaric 14 (18 let). Srečnim zakoncem čestitamo!

PREDGRAD

Poročila sta se: Žagar Ivan, kmetovalec iz Damej 1 in Pe-

trovič Katarina, kmetovalka iz Dečine 2.

Srečnim zakoncem čestitamo!

DOBREPOLJE

Poročili so se: Gale Janez, kmetovalec iz Grosuplja 29 (22 let) in Novak Zofija, knjigovodkinja iz Male vasi 12 (23 let); Cibej Peter, študent iz Maribora, šetilska 133 (21 let) in Kastelic Vida, administratorica iz Bruhanje vasi 4 (17 let).

Srečnim zakoncem čestitamo!

Rodila je Erčulj Marija, gospodinja iz Zagorice 2 — deklico Kristino. Srečni mamici čestitamo! Umrla so: Centa Anton, soc. podpiranec iz Doma počitka Ponikve, star 86 let; Gruđen Jožef, kovač iz Ponikve 62, star 67 let; Lovšin Matija, soc. pod. iz Doma počitka Ponikve 78, star 86 let.

VELIKE LAŠČE

Umrla sta: Adamič Franciška, kmetovalka iz Gašpinovega, stara 82 let in Matjaž Apolonija, kmetovalka iz Velikega Osolnika, stara 86 let.

RIBNICA

Poročili so se: Dejak Pavel, zidar iz Dolenje vasi 25 (27 let) in Urbančič Nevenka, delavka iz Trave 32 (18 let); Orel Henrik, uslužbenec iz Ljubljane (32 let) in Peček Ivana, uslužbenka iz Hrovače 45 (26 let).

Srečnim zakoncem čestitamo! Umrl je Kljun Anton, delavec iz Sajeve 5, star 65 let.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

To in ono iz sodraške občine

SODRAŽICA — VZREJNI CEN- TER ŽIVINOREJE

V Sodražici in okoliških vaseh so znani živinorejci. Tradicija je že stara, zato je tudi živinoreja na dokaj visoki stopnji. Lansko leto je bila v Sodražici živinorejska razstava za vso rodovniško živino. Razdeljeno je bilo za 460.000 din nagrad, podeljeni pa dve diplomini in 8 priznanj.

ZAPOTOK

Gasilci iz Zapotoka in Vinice imajo skupno gasilsko društvo. Gasilci so že pred dvema leti sprejeli na občnem zboru sklep, da bodo začeli z gradnjo gasilnega doma. Načrt za dom že imajo, tudi nekaj kamna je že pripravljeno, vse drugo pa je ostalo pri starem. Gasilski dom je za te vasi nujno potreben.

VINICE

Vaški vodovod ima že častljivo starost in bi bil nujno potreben popravila. Vodovodni odbor se trudi, da bi zbral potrebna sredstva za temeljito obnovo vodovoda.

ZAMOSTEC

Građbena dela za vodovod dobro napredujejo. Računajo, da bodo vodovod še letos dogradili in izročili svojemu namenu.

ČRNEC

Ze lani so začeli s pripravljalnimi deli za vodovod. Deloma so že zabetonirali zajetje studenca »Žalkno«. Tudi v tem kraju računajo, da bo vodovod že letos dograjen.

VAGOVKA

Na vrhu sodraškega klanca na cesti Sodražica—Loški potok je prijazno gostišče »Vagovka«. Za potnike je poskrbljeno z mizami jedilni in pijačo.

GORA

Pod skupnim imenom Gora štejejo skupino manjših vasi, ki tvorijo zaokroženo celoto na hribu med Sodražico in Loškimi potokom. Tu živijo pridni ljudje. Bavijo se s kmetijstvom, živinorejo, nekaj dohodka pa jim prinaša tudi gozd. Prebivalci so zelo složni, posebno pa takrat, kadar gre za skupne interese. Kmalu bodo dogradili trgovski dom, ki je že pod streho. V domu bodo držali potrebni prostor šola, gasilci in trgovina. V prostorih sedanje šole pa nameravajo urediti dvorano za kulturne namene tega kraja.

KZ VIDEM

KZ Videm je dala v analizo tri vrste zemlje s tega področja. Analiza zemlje je potrebna zaradi sajenja tistih poljedelskih kultur, za katere je potrebno, da se ugotovi katera zemlja jim najbolj ugaia.

RAZSTAVA V GALANTERJI

25. maja bo v novih prostorih Galanterije v Sodražici odprta razstava lesnih izdelkov, ki jih izdelujejo v podjetju »Galanterija«. Razstava bo pokazala rast in uspeh podjetja ter kvaliteto izdelkov tega podjetja.

Pozdravi iz Čuprije

Ze več tednov je minilo, odkar smo zapustili domači kraj. Težko je bilo slovo od staršev in prijateljev. Sedaj smo se vojaškemu življenju že privadili.

V Čupriji, kjer služimo vojaški rok, je precej Slovencev. Prve dneve vojašine je bilo težko, ker se nismo poznali med seboj. Sedaj je vse drugače. Spoznali smo tudi tovariše in se z njimi spoprijateljili. Pri vojakih se bomo seznanili z vojaško tehniko in z vsem, kar mora vedeti dober vojak.

Radi se večkrat spominjamo do-

mačih krajev, pa tudi slovenske pesmi radi prepevamo. Z nestrpnostjo čakamo »Novice«, ker vemo, da bomo iz njih izvedeli marsikaj novega in zanimivega iz domačih krajev. Redno spremljamo vse dogodke.

Želimo mnogo uspehov vsem prebivalcem okraja pri njihovem delu. Pozdravljamo starše, prijatelje in znance, kakor tudi dekleta. Pozdravljamo tudi fante iz našega okraja, ki služijo vojaški rok po vsej naši domovini.

Klepac Anton, Andoljšek Alojz, Mate Anton, Hren Stanislav, Zbašnik Franc, Gale Polde, Kljun Janez, Dornik Jože, Zbašnik Franc in Zabukovec Ivan, Vojna pošta 1626, Čuprija, Srbija.

Ze bo na razpolago dovolj finančnih sredstev, bodo v Kočevju letos začeli z gradnjo nove pekarnice. Nova pekarna je Kočevju zelo potrebna.

Ne nasedajte sleparjem

Ciganiki Huderoviči Mariji-Idi iz Zeljn, stari 27 let, žilica ni dala mru. Računala je na lahkovernost nekaterih ljudi in začela je s preokrovanjem z roke. Bil je v aprilu, ko se je oglašila pri D.J. iz Kočevja ter ji za nagrado 2000 din prerokovala srečo z roke. Njene žrtve so bile tudi S. O. iz Koprivnika, ki je za cigankine vraže plačala 1000 din, nekaj kg slanice ter mesa in A. R. iz Kočevja, ki je bila opeharjena za približno 1500 din. Ciganika pa ni bila zadovoljna samo s tem, kar so ji lahkomišelnice ženske plačale. Medtem, ko je »prerokovala« je izrabila zaverovanost svojih klientov in spretno pomnila svojo malho s perilom, oblekami in drugimi predmeti. Skupno je nakradla za približno 70.000 din. Ukradene stvari je prodajala v Zeljnah raznim ljudem za denar in živila. Sleparije

RADIO PRODIRA

V občini Sodražica imajo že nad 150 radijsprejemnikov. Število njihovih lastnikov radio aparatov se vedno bolj širi. Radio je važen pripomoček za kulturni dvig našega človeka.

Tedaj se je začelo nekaj odgrinjati pred njo. Zagledala je svet v vsej lepoti. »Jej, jej!« je vzklila, razprostrla roke in tekla od grma do grma, od njive do njive. »Jej, kako lepo je življenje!...« In vse je bilo nasmevano: ptički, metuljčki, cvetice... in jo vabilo k sebi.

Angelca je pozabila na vse trpljenje. Ko je stopala med cveticami, so jo obkrožili roji metuljkov in ji pošepetavali: »Bodi naša kraljica!« Cvetice pa so se ji globoko priklanjale ter jo prosile, naj ostane med njimi.

Toda Angelca se je spomnila ljudi in je z vsem srcem zahrepenela po njih. Rada bi jim podarila srečo, ki jo je začutila v pr. s. Pa se je spustila v največjem diru proti vasi, ne menič se za nič, samo da bi bila čim prej pri ljudeh.

Zelo čudno se ji je zdela, da ni hotelo biti poti, po kateri je šla, ne konca ne kraja; zakaj dalj ko je šla, bolj se je zgubljala v neko neznanu graščavo.

Nonadoma pa se je odprla pred njo jasa, na kateri je zagledala grad, ki se je lesketal, kakor da bi bil iz čistega zlata. Komaj se je ustavila, je zaslišala lahen šest lest oblačila; pred njo se je pojavila prelepa gospa. Njene kretinje so bile lahkotne, ko da bi bila breztelesna. Bila je lepa in vsa nasmejana.

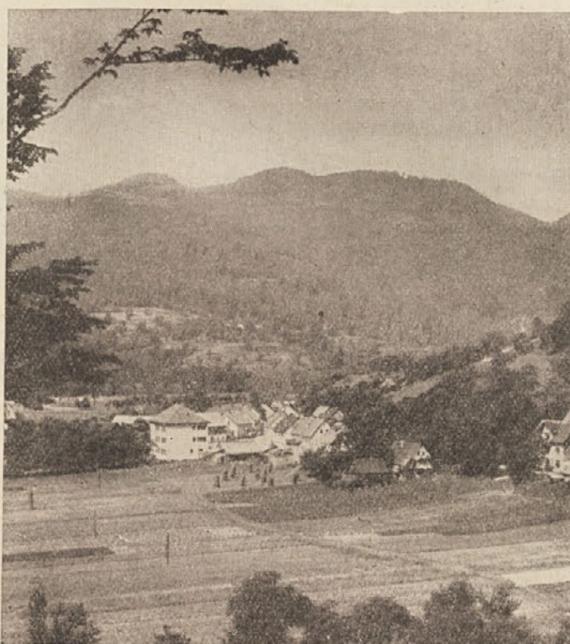
Prijela je Angelco za roko in jo ogovorila. Angelca je začutila v pri-

Osilnica je lep kraj ob Kolpi, na meji med slovenskim in hrvaškim ozemljem. V Osilnici imajo osnovno šolo in pošto. Prebivalcev je v Osilnici kakih 300.

Prebivalci Osilnice so bili v celoti pristaši narodnoosvobodilne vojne že od vsega začetka ljudske revolucije. Iz tega kraja je veliko število fantov in moč sodelovalo v NOB. Ljudje so podpirali partizane z vsem, kar so premogli v svojih skromnih domovih in so dali tudi večje število žrtev na oltar domovine.

Po osvoboditvi je Osilnica začela v novem življenju in dosegla lep napredek na vseh področjih dejavnosti.

21. maja so imeli Osilničani krajevni praznik. Želimo jim še mnogo uspehov pri delu.

Pogled na Osilnico

KRAVA S 7063 LITROV MLEKA

Na Kmetijsko gozdarskem posvetu Kočevje imajo kravo »Legac«, ki je dala lani 7063 litrov mleka. Take krave so res redke. Na tem posvetu imajo še dve kravi, ki sta dali v lanskem letu nad 6000 litrov mleka. Krava »Ada« je dala 6391 in krava »Bistrica« 6315 litra.

PRODAJA PLEMENSKE ŽIVINE

Zanimivo je, kako se je gibala prodaja plemenske živine v zadnjih štirih letih. Leta 1953 je bilo prodanih 543 glav živine z iztržkom 34.684.000 din; povprečna cena na glavo je znašala 63.875 din. V letu 1954 so prodali 632 glav živine, kar je vrlo 49.860.000 din izkupička. Povprečna cena za glavo prodane živine pa je znašala 78.892 din, 1955. leta je bilo prodanih 401 kom. živine, kar je dalo prodajalcem 33.600.000 din izkupička. Povprečne na glavo živine pa je znašalo 83.966 din. Podatki za leto 1956 kažejo, da je bilo prodano 667 glav plemenske živine za 52.561.000 din ali povprečne na eno glavo 78.825 din.

Mlad je zašel na kriva pota

Mizerski mojster Šmalc iz Zlebiča je stal 21. maja zjutraj pred svojo hišo na cesti. Po cesti je šel mimo mlad deček, na roki se mu je svetila zlata ura, v rakah je pa imel nož, in »mojstrsko« vrtal po mehanizmu druge ročne ure. Šmalcu se je počelje mladega »urarja« zdelo sumljivo, zato ga je ustavil. Ko ga je povprašal, od kod vse te lepe stvari, se je fant na vse načine izgovarjal in lagal. Deček pa je imel poleg dveh novih zlatih ur tudi več novih nalivnih peres, nožev, luč od dvokolesa in drugih stvari in skupni vrednosti do 50.000 din. Deček, ki je star približno 12 let, je pripovedoval, da se piše Janez Poljak in da je doma iz Kočevja. Oče je zaposlen,

mati pa je bolna. Koliko je to res, bo pokazala preiskava.

Vsekakor odgovarjajo za dejanja svojega otroka starši, če jih ima, ali pa vzgojitelj oziroma tisti, ki so odgovorni za dečkovo vzgojo. Deček je še mlad, zato bo v dobrih rakah spet lahko našel pravo pot. Zvedeli smo, da je mladi nepridiprav s svojim pajdašem, tudi mladoletnikom, v noči od 20. na 21. maja vliomil v trgovino »Galanterija« v Ribnici.

Načrti za zazidalne okoliše v mestu Kočevju in v vaseh občine so izdelani. Načrti so bili nujno potrebni za estetsko gradnjo tako v mestu kot v vaseh.

Rudolf Mohar

Studenček v Zahlevih

Včasih so živeli ljudje v Šegovi vasi v kaj čudnih razmerah. Tako so bili zaljubljeni v svojo zemljo, da so bili ljubosumni sami nase. Povrhu pa so bili še malce skopi in lakomni. Zategadelj je nekaj veljal pri njih le tisti, ki je kaj imel. Vse drugo ni bilo nič, in vsako dobro delo je bilo, še preden je bilo storjeno, pri njih stoikrat obgodinjano.

Takrat je živela tam siromašna žena. Preživljala se je od dnin in heracije. Ničče ni maral, ker je bila tako revna.

Pa se je tej ženi rodila drobčkanca punčka. Ze sam pogled nanjo je povedal, da revše ne bo zdravo. Tiščalo je očke skupaj in se cemerilo.

Mati je kmalu spoznala, da otrok ne vidi; ležal je v zibki, kakor keda. — Hudo ji je bilo in ni vedela, kaj početi. Ljudje pa so ji še privoščili, češ, da se ji prav godi.

krat v svojem svetu domišljije doživela kakšen srečen trenutek.

Zgodilo se je, da je mati umrla. Angelca je ostala siročica. Sprva ni vedela, kaj to pomeni; ko pa je prišla v tuje roke, ji je bilo veselo. Ničče ni maral. Kdor je mogel, jo je udaril. Otroci so se norčevali iz nje. Zvabili so jo kam daleč in jo pustili tam. Ko je potem nekako pritiipala domov, je bila še tepena.

Čestokrat je jokala po cele ure. Nazadnje se je privadila, ker je mislila, da mora tako biti.

Nekoga dne so odšli otroci v Zahlevih nabirati maline. Vzeli so tudi Angelco s seboj. Ničesar sluteč je Angelca zaspala. Otroci so jo pustili tam in odšli domov... Ko se je Angelca zbudila, je bilo že pozno. Tipala je okrog sebe in klicala, a od nikoder glasu. Zazdelo se ji je, da je sama in da ni žive duše na vsem svetu. Slišala je le čirkanje murenčkov in bilo ji je, kot da hočejo prevpiti bridkost, ki se ji je razlila v prsih. Nakremžila je usta in se spustila v glasen jok. Jokala je do onemoglosti. Nato je začutila, kako se je loteva prijetna omotica. Zašumelo ji je v glavi in je spet zaspala...

s preprogami in zavesami iz dragocenih tkanin. Vse pa je bilo udobno in prijetno, vabeče, kakor mehki mah v poletni vročini.

Toda Angelca se ni mogla odločiti, da bi tamkaj ostala, pa je šla dalje in dalje, zakaj misel, da bi poiskala ljudi, jo je gnala naprej.

Kamor je prišla, je bilo še lepše. Povsod jo je obkrožalo neizmerno bogastvo. V enajsti sobani pa je uzrla višek lepote. Poleg dragocenih tkanin so se lesketali kristali, rubini, diamanti in biseri, s katerimi se je poigravala sončna svetloba in se zlivala v prečudežno melodijo, ki je polnila srce z nepopisno srečo...

Angelca bi se bila ob tem pogledu verjetno zamaknila, če se ne bi tudi ob tej priliki spomnila ljudi in zahrepenela po njih. Tako pa je stopila proti dvanajstih vratom, ne menič se za svarilne besede prelepe gospe. Za hip je postala, nato pa potrkalala, zakaj za vrati je zaslišala človeške glasove...

Kot bi trenil, se je prikazala gospa, preteč ji s pogledi, ki so bili podobni ognjenim plamenom. Nato je vse izginilo in znašla se je v nekem čudnem prostoru. Tam je zagledala mnogo ljudi. Stali so in nepremično zrl v temo, ki jih je obdajala. Ob pogledu nanje jo je spreletelo do kosti, zakaj opazila je, da so slepi. Vendar pa je začutila v srcu neko zadoščenje, ker je naposled le našla to, kar je iskala.

A ni se še dobro zavedla, je že stal pred njo grd stavec, krohota-

21. maj - krajevni praznik Osilnice

Pred 15-letni velike partizanske zmage

Objavljamo nekaj spominov otrok, sedaj že odraslih ljudi, ki so v času NOV nosili na svojih šibkih plečih, skupno z odraslimi, vse gorje vojne. Svoja doživlja so napisali še med NOV. Tako so nam od teh otrok ostali dragoceni pisani dokumenti iz dni NOB.

Mladi rod je pisal

GORI, GORI!

Nikoli ne bom pozabila 3. junija 1942. Ko se je komaj začelo dani, smo zaslišali močno streljanje. Prestrašili smo se. Mama je rekla: »Partizani zopet napadajo.« Zbežali smo v klet. Spominjam se, da sem se stiskala k mami in jokala. Od starih do devetih dopoldan je trajala borba. Potem so se partizani umaknili v gozd. Nekaj Italijancev je bilo ubitih, nekaj pa ranjenih. Kser nekdo zakliče: »Go-

ri, gori!« In res. Italijani so zažgali župnišče, ker so rekli, da so partizani od tam streljali. Pa ni bilo res. Vnele so se tri hiše in dva skednja; šest posloplj je zgorelo. Tudi mi smo se bali ognja. To je bil že tretji napad v Osilnici.

Napisala Marija Janež, roj. 1933, šola Osilnica

KRIZANI PARTIZANI NA SOLI V PAPEŽIH

Spomladi sva bila z materjo na njeni pri šoli v Papežih. Ko sva opoldan počivala, mi je mati povedala, kako so tukaj križali partizane. Ob ofenzivi so ujeli v Čačicu dva partizana. Eden je bil jugoslovanski kapetan, drugi pa dijak Zvonko Poje, izgnanec iz Maribora. Hudo so ju tepli in odgnali v Plešce. Tam sta bila tri dni zaprt brez hrane in brez vode. Mladega Pojeta so posebno hudo tepli in mu pred zaslišanjem vili valj v usta žganje. Tam v jeti pa je bil zaprt še en partizan. Ničče ni nič izdal, čeprav so jih hudo mučili.

Dne 7. avgusta 1942 so jih udeležene odpeljali s kamionom v Papeže. Tu so jih še naprej strašno mučili. Letos so tam še našli človeške nohte (leta 1944). Potem so jih privezali k zidu in jih obesili na žeblje. Žive so nato rezali. Na zidu se je še dolgo videl sled krvi in tudi na tleh je bilo vse črno od krvi. Nazadnje so jih ustrelili. Tudi žebliji so bili takrat še v zidu. Tam je bilo dosti vojakov in tudi oficirjev in en ustaša, ki se je odklival v mučenju naših ljudi. Vojaki so potem pripovedovali, da so imeli tam velik cirkus.

Kadar grem mimo šole v Papežih, me je groza in strah.

Napisal Ivan Štivec, roj. 1932, šola Osilnica

MOJ OČE JE PARTIZAN

Moj oče je partizan. Nesi puško in bombe. Bori se proti okupatorju. Ko je prišel na dopust, smo bili zelo veseli. Vsi komaj čakamo konca vojske in svobodo. Potem bo naš ata vedno doma.

Napisala Fanika Kvaternik, roj. 1937, šola Osilnica